

нестабільною, оскільки безпосереднє виробництво молока залежить від індивідуального господарства, в тому числі якість молока є значно нижчою ніж молоко отримане від корів, що утримуються у сільськогосподарських господарствах. Основними причинами, що спричинили зниження поголів'я є: високий рівень затрат на утримання та вирощування корів, низький рівень закупівельних цін на молоко, законодавча неврегульованість ринку землі, що унеможливило розширення діяльності сільгоспідприємствами.

Впровадження передових агротехнологій на сільгоспідприємствах сприяло досягненню збільшення продуктивності корів у 1,8 разів, а саме 5000 кг молока на корову. Обсяг виробництва молока в Україні у 2016 р. в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь становить 28,9 т, що майже у 3 рази менше порівняно з аналогічними показниками країн ЄС. Незважаючи на це, виробництво молока сільгоспідприємствами є доволі прибутковим. У 2016 році рентабельність виробництва молока склала 18,2 % [2].

Відзначаємо диспропорції утримання поголів'я корів у регіональному розрізі, зокрема на Вінницьку, Волинську, Житомирську, Львівську, Полтавську, Хмельницьку та Чернігівську області припадало близько 35,9% загального стада у 2016 р., менша частка припадає на Чернівецьку, Запорізьку, Донецьку та Луганські області.

З метою активізації та подальшого розвитку ринку молока в Україні вважаємо, що необхідно вжити низку комплексних заходів, зокрема: сприяння розвитку кооперативів виробників молока, що дозволить змінити технології доїння, зберігання молока; фінансове стимулювання впровадження стандартів якості молока, що відповідає вимогам до безпеки продукції ЄС; створення умов для застосування інновацій у господарських формуваннях виробництва молока, що дозволить підвищити продуктивність; загальнодержавна підтримка виробників молока з метою забезпечення продовольчої безпеки, забезпечення сільського населення робочими місцями та підвищення їхнього добробуту тощо[2].

Перелік використаних джерел:

1. Статистичний щорічник України за 2016 рік [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2018. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Тивончук С. В. Розвиток ринку виробництва молока в Україні в контексті євроінтеграційних процесів / С. В. Тивончук, Я. О. Тивончук, Т. П. Павлоцька // Економіка АПК. – 2017. – №4. – С. 25–31.

УДК 336.7

Олещук Дмитро
студент групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Dmytro Oleshchuk
student of group PFm-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Хрупович Світлана**
доцент
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Scientific supervisor: **Svitlana Hrupovich**
associate professor
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

РЕАЛЬНИЙ СТАН ОПЕРАЦІЙ З КРЕДИТУВАННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

REAL STATE OF CREDIT OPERATIONS IN THE BANKING SPHERE OF UKRAINE

Незважаючи на кризові явища в економічній системі, кредитні операції залишаються одним з головних видів активних операцій банків. Так, станом на 01.01.2007 р. кредити становили 79% від загальних активів, а вже на 01.01.2017 р. їх частка серед активів всіх платоспроможних банків займає 44% , тобто за 10 років ситуація змінилася на 35 п.п.

За результатами на 1 січня 2016 року активи банківської системи за вирахуванням сформованих резервів, збільшилися на 18,98% (або на 200105 млн. грн.) у порівнянні із показниками початку 2012 року (рис.1.). Кредитний портфель банків України теж має тенденцію до скорочення.

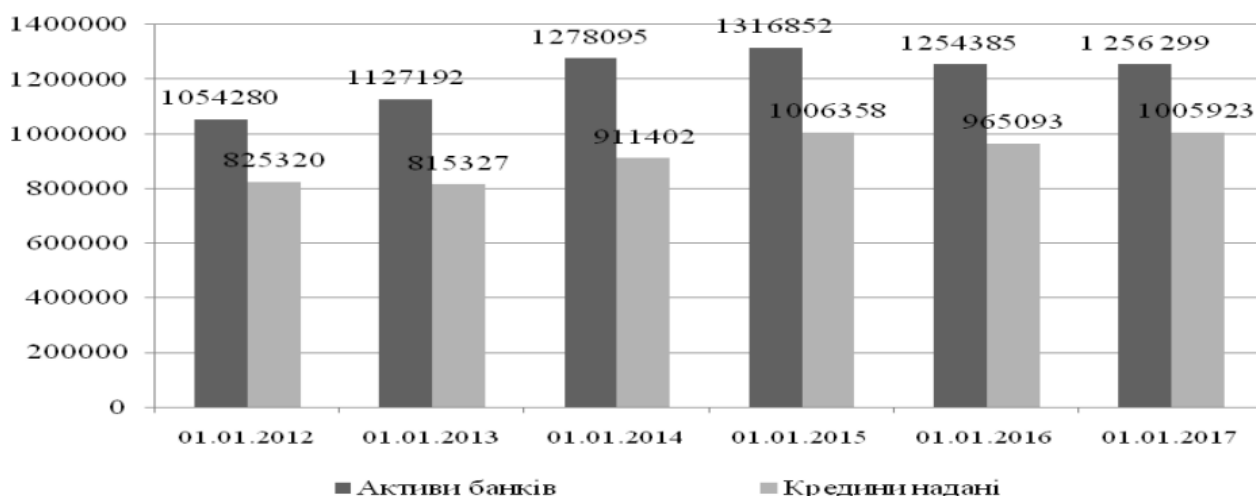

Рис. 1. Абсолютні показники кредитної діяльності банків за 2012-2017 роки, млн. грн. [2]

Якість кредитного портфелю досить важко точно оцінити, оскільки на неї впливає досить багато факторів, що не піддаються кількісній оцінці. Крім того, методологія розрахунку проблемної заборгованості, за офіційною статистикою НБУ та міжнародних рейтингових агентств, суттєво відрізняються, навіть кожен окремий банк, опираючись на власну кредитну політику, використовує різноманітні способи оцінки та управління рівнем проблемної заборгованості. Для порівняльного аналізу було обрано п'ять банків України: ПАТ КБ «Приватбанк», ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «Укросоцбанк», ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк», ПАТ «ОТП Банк»

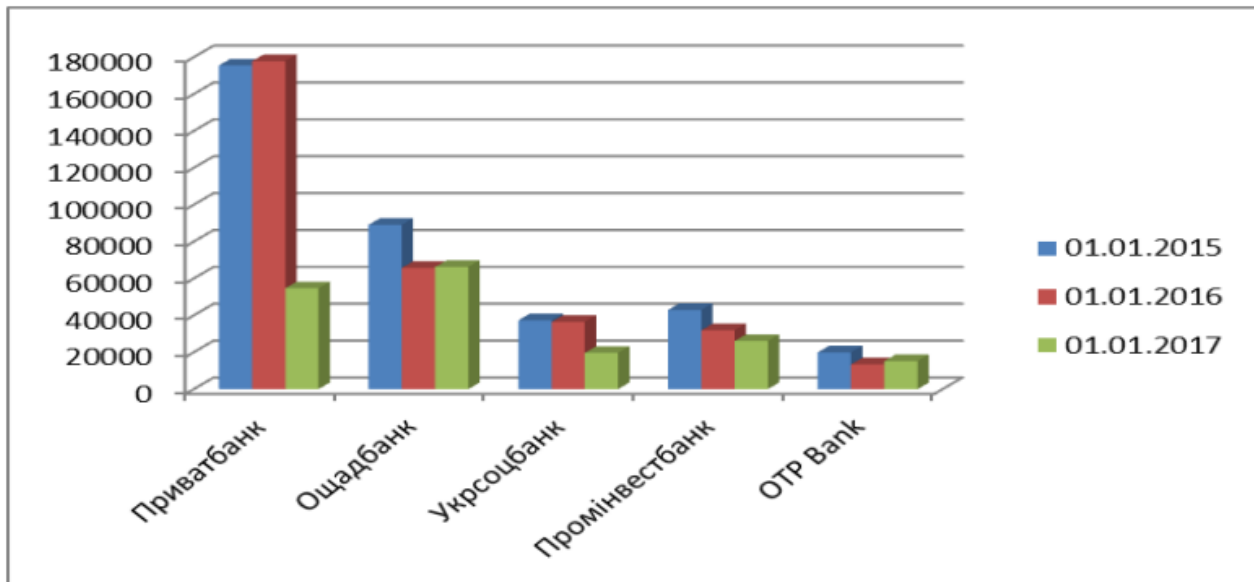

Рис. 2. Динаміка питомої ваги обсягів кредитних портфелів в активах банків України на початок 2015-2017 років [2]

Проведено аналіз сукупного кредитного портфеля обраних банків. Так, якщо на початок 2014 року обсяг сукупного кредитного портфеля банків складав 358900,17 млн. грн., то вже наступного року він збільшився на 16,91% до 419600,80 млн. грн., а вже на початок 2016 року збільшився на 8,47% та складав 455121,81 млн. грн.

Також, проаналізовано питому вагу сукупного кредитного портфеля в активах банків. За період з 2014 по 2017 роки обсяг наданих кредитів відносно активів банків з кожним роком збільшується. Частка сукупного кредитного портфеля в активах банків на початок 2017 року складає 80,67% та має тенденцію до зростання. Це свідчить про високий рівень ризику кредитних операцій. Великий обсяг кредитного портфеля в загальних активах банків, який відображається протягом аналізованого періоду, є наслідком втрати стабільності банківської системи.

На рівень кредитування на початку 2015 року мала вплив внутрішньополітична криза та активна фаза війни на Сході України. Станом на початок 2016 р. відзначається зменшення частки кредитного портфеля в активах банків.

Аналіз обсягів наданих кредитів юридичним та фізичним особам групою аналізованих банків України за період з 2015 року по 2017 роки представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка обсягів наданих кредитів юридичним та фізичним особам банками України за період 2015-2017 рр. [2]

Банк	Кредити юридичним особам, млн. грн.			Темп приросту, %	Кредити фізичним особам, млн. грн.			Темп приросту, %
	2015	2016	2017		2015	2016	2017	
Приватбанк	145341	151705	34969	-76	30104	26105	19702	-35
Ощадбанк	84758	62 740	63283	-25	4295	2 947	2911	-32
Укрсотцбанк	20025	19 483	9382	-53	17245	16 921	10246	-41
Промінвестбанк	42806	31 799	26 018	-39	117	55	35	-70
OTP Bank	11955	7 039	10 545	-12	7964	6 360	4666	-41

У результаті проведених досліджень визначено, що діяльність банків у сфері кредитування протягом останніх трьох років не є успішною. Банки не можуть пристосуватися до кризового стану в країні та постійної нестабільності у політичній сфері. Обсяг кредитного портфеля банків відносно активів збільшується, але реальна його величина скорочується, що пов'язано зі зниженням якості кредитного портфеля. Це в свою чергу призводить до зниження дохідності кредитних операцій банків та зростання рівня кредитного ризику, бо значна частка активів акумулюється у вигляді резервів на покриття збитків.

Перелік використаних джерел:

1. Офіційний сайт інформаційного агентства «Уніан». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economics.unian.net>.

2. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>.

УДК 336:352

Подвірна Тетяна
старший викладач
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Tetiana Podvirna
PhD of Economics, Senior Lecturer
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS OF UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES

Значну роль у формування та організації бюджетного процесу займає міжбюджетне регулювання, метою якого є перерозподіл фінансових ресурсів між бюджетами для забезпечення відповідності повноважень на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами за відповідними бюджетами та фінансових ресурсів, які мають забезпечувати їх виконання.

З метою регулювання міжбюджетних відносин використовуються міжбюджетні трансферти.

Міжбюджетні трансферти - це кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. У ст. 97 Бюджетного кодексу визначено, що міжбюджетні трансферти поділяються на:

- 1) базову дотацію;
- 2) субвенції;
- 3) реверсну дотацію;
- 4) додаткові дотації [1].

Відбулися значні зміни у механізмі бюджетного регулюванні та вирівнюванні, а саме перехід від триступеневої до двоступеневої бюджетної моделі. До 2015 року, дотація вирівнювання надавалася з державного бюджету обласним бюджетам, бюджетам міст обласного значення та районним бюджетам. Між згадуваними бюджетами та державним бюджетом здійснювалися прямі міжбюджетні відносини. В свою чергу районний бюджет розподіляв суму дотації вирівнювання між бюджетами сіл, селищ, міст районного значення. Отже дотація вирівнювання розподілялася за трьома рівнями:

- обласний бюджет;
- бюджети міст обласного значення та районні бюджети;
- бюджети сіл, селищ, міст районного значення.